

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра лісівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ ЛіСПГ
проф. Роман ВАСИЛИШИН
_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри лісівництва
Протокол № 22 від 28.05.2024 р.
Завідувач кафедри, доц.
_____ Наталія ПУЗРІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Садово-паркове господарство»
_____ Гарант ОП
Олеся ПІХАЛО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕКРЕАЦІЙНЕ ЛІСІВНИЦТВО**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма «Садово-паркове господарство»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: канд. с.-г. наук, доц. Лакида М. О., доц. Сендонін С.Є.,
доц. Сошенський О.М.

Київ-2024

Опис навчальної дисципліни «Рекреаційне лісівництво»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»	
Освітня програма	Садово-паркове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2024–2025	2024–2025
Семестр	5 (СТ), 7	5 (СТ), 7
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	75 год.	108 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета. Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із біологією та екологією лісу, застосуванням диференційованого ведення господарства у лісах різних категорій, призначенням різних способів та видів рубок лісу з метою формування здорових, господарсько-цінних, естетично привабливих та комфортних для відпочинку лісових насаджень за умови збереження їхньої стійкості до рекреаційного впливу.

Завдання. Завданнями дисципліни є висвітлення питань, які стосуються теоретичних основ морфології лісу, диференціації та природного зрідження, впливу кліматичних факторів на ріст і розвиток лісових насаджень, типологію лісу, природне відновлення лісостанів, різних систем і способів рубок головного користування та їх технологічних особливостей, способів сприяння природному поновленню лісів, біологічних основ і технологій рубок догляду за лісом, рубок формування й оздоровлення лісів, підвищення продуктивності та якості лісів лісівницькими способами, ведення господарства у приміських лісах рекреаційного призначення.

Набуття компетентностей:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальна компетентність (ЗК): Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 7);

спеціальні (фахові) компетентності (СК): Здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства (СК 4); здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства (СК 7); Здатність здійснювати фітооптимізацію антропогенно змінених ландшафтів, різного функціонального призначення з врахуванням особливостей умов урболандшафтів (СК 15).

Програмні результати навчання (ПРН):

володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості й стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста (ПРН 5); володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення

та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства (ПРН 7); демонструвати знання щодо сучасних та інноваційних методів проектування об'єктів різного функціонального призначення, будівництва, експлуатації та підвищення їх біологічної стійкості, екологічних принципів використання природних ресурсів в умовах урбанізованого середовища (ПРН 18).

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма					заочна форма							
	усього	у тому числі				усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль №1. Лісознавство													
Тема 1. Вступ до рекреаційного лісівництва. Компоненти лісостану, лісівничо-таксаційні показники та природне зрідження деревостану	9	1	1			7	6,7	0,2	0,5			6	
Тема 2. Диференціація та природне зрідження дерев у лісі	3	1				2	2,2	0,2					2
Тема 3. Екологічні фактори в житті лісу. Ліс і клімат	5	1	2			2	5,2	0,2	1			4	
Тема 4. Значення тепла в житті лісу	3	1				2	4,2	0,2					4
Тема 5. Значення вологи в житті лісу	3	1				2	4,2	0,2					4
Тема 6. Значення світла в житті лісу	3	1				2	4,2	0,2					4
Тема 7. Атмосферне повітря і ліс	3	1				2	2,2	0,2					2
Тема 8. Лісові ґрунти	5	1	2			2	2,7	0,2	0,5			2	
Тема 9. Типологія лісів	3	1				2	4,2	0,2					4
Тема 10. Поновлення лісу	3	1			2	4,2	0,2				4		
Разом за змістовим модулем №1	40	10	5			25	40	2	2			36	
Змістовий модуль №2. Лісова рекреація. Рубки головного користування													
Тема 11. Лісова рекреація	10	2	3			5	7,4	0,4	1			6	
Тема 12. Значення рекреаційних лісів	7	2				5	6,4	0,4					6
Тема 13. Властивості рекреаційних лісів	7	2				5	8,4	0,4					8
Тема 14. Рубки головного користування. Несуцільні системи рубок головного користування	9	2	2			5	9,4	0,4	1			8	
Тема 15. Суцільна система РГК. Технологія РГК. Заходи сприяння природному поновленню й очистка місць рубок	7	2				5	8,4	0,4					8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Разом за змістовим модулем №2	40	10	5			25	40	2	2			36
Змістовий модуль №3. Рубки формування та оздоровлення лісів. Благоустрій лісопарків												
Тема 16. Характеристика рубок догляду за лісом	9	2	2			5	7,4	0,4	1			6
Тема 17. Ландшафтні рубки	7	2				5	8,4	0,4				8
Тема 18. Показники рекреаційного призначення	10	2				5	9,4	0,4				8
Тема 19. Благоустрій рекреаційних територій	7	2	3			5	8,4	0,4	1			8
Тема 20. Класифікація узлісь, їх функції та способи формування	7	2				5	6,4	0,4				6
Разом за змістовим модулем №3	40	10	5			25	40	2	2			36
Усього годин за частиною 1 "Лісознавство"	120	30	15			75	120	6	6			108

3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Компоненти лісостану, лісівничо-таксаційні показники та природне зрідження деревостану	1
2.	Мікроклімат у лісі	2
3.	Лісова типологія	2
4.	Категорії захисності в різних природних зонах України	3
5.	Головне користування лісом	2
6.	Рубки формування і оздоровлення лісів	2
7.	Показники рекреаційного призначення	3
Усього, год		15

4. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лісовий фонд лісопаркового підприємства	25
2	Системи рубок головного користування	25
3	Порядок призначення і проведення рубок формування та оздоровлення лісів	25
Усього, год		75

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2542>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва: навчальний посібник. Київ : Арістей, 2011. 468 с.
2. Яворовський П.П., Токарева О.В. Рекреаційне лісівництво : методичні вказівки та завдання до практичних занять для студентів спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» освітнього ступеня «Бакалавр». Київ : ЦП «Компринт», 2020. 82 с.
3. Яворовський П. П., Сендонін С. Є., Токарева О. В. Рекреаційне лісівництво: підручник. Київ : Наукова столиця, 2019. 299 с.
4. Токарева О. В., Пузріна Н. В., Сошенський О.М., Грушанський О.А., Брайко В. Б., Виговський А. Ю., Бойко Г. О. Рекреаційне лісівництво : навчальний посібник. Київ : ФОП Ямчинський, 2021. 464 с. Лісівництво : підручник / П. П. Яворовський [та ін.]. Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2021. 654 с.
5. Українська енциклопедія лісівництва / відпов. ред. С. А. Генсірук. Львів : НАН України, 1999. Т 1. 463 с.
6. Бондаренко В. Д., Фурдичко О. В. Ліс і рекреація. Львів : Світ, 1994. 232 с. 3. Ведение хозяйства в рекреационных лесах. Практические рекомендации. Львов : ЛЛТИ, 1986. 38 с.
7. Генсірук С.А. Ліси України. Львів : НВФ «Українські технології», 2002. 496 с.
8. Каганяк Ю. Й., Строчинський А. А., Горошко М. П. Парколісовпорядкування: навч. посіб. Львів : Тріада плюс, 2009. 360 с.